HOOGHEEMRAADSCHAP
DE STICHTSE
RIJNLANDEN

Onderwerp: Wijziging belastingverordeningen 2027
Datum vergadering: 18-11-2026
Registratienummer: 2099552 versie 3

Besluitnota

Onderwerp
Wijziging belastingverordeningen 2027

Voorgesteld besluit
Het algemeen bestuur besluit:
1. met ingang van 1 januari 2027 de belastingtarieven als volgt te wijzigen:
   a) voor de toepassing van de 'Verordening watersysteemheffing Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2026' worden de tarieven vastgesteld op:
      - € 138,20 per woonruimte voor de categorie Ingezetenen;
      - € 125,43 per hectare voor de categorie Ongebouwde onroerende zaken;
      - 0,02382% van de heffingsmaatstaf voor het aandeel woningen in de categorie Gebouwde onroerende zaken;
      - 0,02653% van de heffingsmaatstaf voor het aandeel niet-woningen in de categorie Gebouwde onroerende zaken.
   b) voor de toepassing van de 'Verordening verontreinigingsheffing Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2026' wordt het tarief vastgesteld op € 84,43 per vervuilingseenheid;
   c) voor de toepassing van de 'Verordening zuiveringsheffing Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2026' wordt het tarief vastgesteld op € 84,43 per vervuilingseenheid.
2. het bepaalde onder 1 vast te leggen door vaststelling van de bij dit voorstel behorende ontwerp besluiten (DM 2095309) tot wijziging van de tarieven in de Verordening watersysteemheffing, de Verordening verontreinigingsheffing en de Verordening zuiveringsheffing en tot het doorvoeren van enkele technische aanpassingen in de Verordening verontreinigingsheffing en de Verordening zuiveringsheffing.

Inleiding
De in de begroting voorgestelde belastingtarieven 2027 en mutaties van egalisatiereserves zorgen samen voor de dekking van de netto kosten die voor 2027 zijn begroot. Met dit besluit neemt het algemeen bestuur deze tarieven op in de verschillende belastingverordeningen, zodat op basis hiervan de opslaglegging kan plaatsvinden. Feitelijk gaat dit voorstel om de wijziging van de belasting-verordeningen. Daarom treft u deze wijzigingen ook in de eerste bijlage. Vanwege een aantal technische wijzigingen is deze nu uitgebreider dan andere jaren.
De bestuurlijke aandacht zal echter vooral uitgaan naar de tariefstelling voor 2026. Met de voor 2027 voorgestelde belastingtarieven, volgens voorkeursscenario 3, is zoveel mogelijk aangesloten bij de totale belastingopbrengsten en daaraan ten grondslag liggende uitgangspunten, zoals opgenomen in de Voorjaarsnota 2026. Daarom worden er dit jaar geen alternatieve scenario's aangeboden. Het college heeft wel een aantal scenario's in overweging genomen. Deze zijn in bijlage 5 ter informatie opgenomen. Daarin is ook een meerjarige doorkijk van het effect van de voorgestelde tarieven op het verloop van de egalisatiereserves opgenomen. De voorgestelde tarieven worden in bijlage 2 vergeleken met de kostendekkende tarieven voor 2027 en de vastgestelde tarieven voor 2026.

Beoogd effect
Het wijzigen van de belastingverordeningen zorgt voor de wettelijke basis om in 2027 de waterschapsbelastingen met de juiste tarieven op te kunnen leggen. Deze belastingen zorgen, samen

met de mutaties van de egalisatiereserves, voor de dekking van de netto kosten die voor 2027 in de begroting zijn opgenomen.

Toelichting
De voorgestelde tarieven zijn gebaseerd op de begrote netto kosten, de inzet van de egalisatiereserves, het door BghU ingeschatte belastingdraagvlak en de door het algemeen bestuur in november 2025 vastgestelde kostentoedelingsverordening. Gegeven de begrotingsomvang en de omvang van het belastingdraagvlak is de inzet van de egalisatiereserves de variabele waarmee de voorgestelde belastingtarieven tot stand komen. Hierbij is de volgende redeneerlijn aangehouden:

- Op termijn kostendekkende tarieven. Dit houdt in dat de egalisatiereserves voor 2027 worden ingezet om de tariefontwikkeling te dempen en dat er in de egalisatiereserves voldoende ruimte blijft bestaan om dit de komende jaren te blijven doen waarbij wordt toegewerkt naar kostendekkende tarieven in 2032;
- Op termijn blijft er voldoende ruimte in de egalisatiereserves beschikbaar om onverwachte fluctuaties in de tarieven op te kunnen vangen. Meer specifiek: voor de zuiveringsheffing wordt hierbij de ondergrens van de bandbreedte van 5% aangehouden en voor de watersysteemheffing de bovengrens van de bandbreedte van 10%;
- Binnen de watersysteemheffing worden egalisatiereserves per categorie meer of minder ingezet om een zoveel als mogelijk evenwichtige ontwikkeling van de lasten per categorie belastingplichtigen te verkrijgen. Daarbij geldt de beperking dat de lasten voor agrariërs en eigenaren van natuurterreinen vooral samenhangen met de tarieven voor Ongebouwd en Natuur en minder met de andere belastingtarieven.

In bijlage 2 van deze besluitnota wordt een uitgebreidere toelichting op de voorgestelde tarieven gegeven. In de overige bijlagen zijn, naast de exacte wijzigingen van de belastingverordeningen in bijlage 1, aanvullende berekeningen en overzichten opgenomen die deze toelichting ondersteunen.

Het voorgestelde tarief voor Natuur is hetzelfde als vorig jaar en wordt dan ook niet aangepast in de belastingverordening van de watersysteemheffing. Dat geldt automatisch ook voor het tarief inclusief de differentiatie voor waterberging. Deze tarieven zijn dan ook niet opgenomen in het bovengenoemde voorgestelde besluit.

Argumenten
1.1 De voorgestelde tarieven zorgen, samen met de begrote inzet van de egalisatiereserves, voor de dekking van de voor 2027 begrote netto kosten
Uitgaande van het door BghU aangeleverde belastingdraagvlak leiden de voorgestelde tarieven tot een totale belastingopbrengst van € 203,315 miljoen via de watersysteem- en zuiveringsheffing. Samen met de begrote inzet van de egalisatiereserves van € 7,476 miljoen en de opbrengst van € 183.895 verontreinigingsheffing zorgen deze tarieven voor volledige dekking van de voor 2025 begrote netto kosten van € 210,791 miljoen. Daarmee heeft HDSR voor 2027 een sluitende begroting. Door het vaststellen van deze begroting wordt invulling gegeven aan de bestuurlijke ambities van het college.

1.2 De voorgestelde tarieven genereren belastingopbrengsten die vergelijkbaar zijn met de belastingopbrengsten die zijn opgenomen in de voorjaarsnota van 2026
Hoewel de netto kosten per heffing volgens de Begroting 2027 anders zijn dan bij de Voorjaarsnota 2026 wordt met de voorgestelde tarieven voor 2027 voortgeborduurd op de bij de Voorjaarsnota 2026 vastgestelde lijn. De totale belastingopbrengsten stijgen met 9,7% wel iets meer dan in de voorjaarsnota (9,4%). Dit verschil ontstaat door een lagere inzet van de egalisatiereserve voor de zuiveringsheffing waarmee geanticipeerd wordt op toekomstige kostenstijgingen door grote investeringsuitgaven voor het zuiveren van het afvalwater. De stijging is dan ook geen gevolg van stijging in kosten ten opzichte van de voorjaarsnota. Door een lagere inzet van de egalisatiereserves wordt ook een evenwichtigere ontwikkeling van de belastingopbrengst voor de komende jaren bewerkstelligd. Door de ontwikkeling van het belastingdraagvlak liggen de gemiddelde facturen voor de verschillende categorieën belastingplichtigen significant lager dan 9,7%.

1.3 In bijlage 5 zijn twee alternatieve scenario's opgenomen. Deze geven een minder gelijkmatige ontwikkeling van de tarieven en lastendruk dan de voorgestelde tarieven van het voorkeursscenario, scenario 3

In de voorjaarsnota zijn uitgangspunten voor de dekking opgenomen. Ten opzichte van de voorjaarsnota zijn de netto kosten van de watersysteemheffing gestegen en van de zuiveringsheffing gedaald. Voor de dekking van de netto kosten zijn in totaal 3 scenario's uitgewerkt (zie bijlage 5). Scenario 3 is het voorkeursscenario. Vanwege de opbouw in de redenering worden onderstaand eerst de scenario's die zijn afgevallen beschreven:

- Bij scenario 1 'Inzet egalisatiereserve volgens Voorjaarsnota 2026' wordt exact vastgehouden aan de inzet van de egalisatiereserves uit de voorjaarsnota. Dit leidt echter tot een onevenwichtige ontwikkeling van de belastingopbrengsten tussen de watersysteemheffing (+11,6%) en de zuiveringsheffing (+6,4%). Die onevenwichtigheid werkt door in de komende jaren terwijl de egalisatiereserve van de watersysteemheffing de ruimte heeft om dit te voorkomen. Ook een lagere stijging van de belastingen voor de zuiveringsheffing is ongewenst omdat dit leidt tot grotere stijgingen in de komende jaren. Daarom heeft dit scenario niet de voorkeur;
- Bij scenario 2 'Belastingopbrengsten volgens Voorjaarsnota 2026' wordt per heffing vastgehouden aan de verhoging van de belastingopbrengsten uit de voorjaarsnota: voor de watersysteemheffing met 10,6% en voor de zuiveringsheffing met 8,0%. Deze belastingopbrengsten leiden tot een hogere onttrekking aan de egalisatiereserve van de watersysteemheffing en een lagere onttrekking aan de egalisatiereserve van de zuiveringsheffing dan in scenario 1. Feitelijk werkt het verschil tussen de netto kosten uit de begroting ten opzichte van de voorjaarsnota door in andere mutaties van de egalisatiereserves. Nadeel van ook dit scenario is een relatief groot verschil tussen de ontwikkeling van de belastingopbrengsten van beide heffingen. Ook op langere termijn zorgt dit voor sterkere schommelingen. Dit werkt door in de rekenvoorbeelden. Door de ontwikkeling van de belastingopbrengsten van de beide heffingen naar elkaar toe te brengen worden de verschillen in de lastenontwikkeling voor de verschillende huishoudens kleiner. Dit is met scenario 3 nagestreefd;
- In scenario 3 'Gelijkmatige spreiding meerjarig' is de inzet van de egalisatiereserves voor de watersysteemheffing verder verhoogd en voor de zuiveringsheffing verlaagd. Daardoor ligt de stijging van de belastingopbrengsten voor beide heffingen dichter bij elkaar dan bij de voorgaande scenario's: watersysteemheffing 10,0% en zuiveringsheffing 9,2%. Dit leidt ook tot een evenwichtigere ontwikkeling van de facturen voor de verschillende huishoudens en geeft ook de jaren erna een gelijkmatiger beeld. Met de tarieven voor 2027 uit dit scenario wordt aan de kant van de watersysteemheffing gebruik gemaakt van de ruimte in de egalisatiereserve om de lastendruk voor de verschillende groepen belastingplichtigen gelijkmatig te laten stijgen. Aan de kant van de zuiveringsheffing wordt de inzet van de egalisatiereserve juist beperkt zodat er ruimte overblijft om toekomstige kostenstijgingen op te vangen. Belangrijk daarbij is ook dat de ontwikkeling van de tarieven van beide heffingen dichter bij elkaar ligt dan bij de andere scenario's. Dit maakt ook de komende jaren een evenwichtiger ontwikkeling mogelijk. De nauwkeurige afstemming van de inzet van de egalisatiereserves, binnen de watersysteemheffing ook per categorie, leidt er wel toe dat de belastingopbrengsten 0,3% meer stijgen dan in de Voorjaarsnota 2026;
- Daarnaast zijn in scenario 3 het tarief voor Natuur en voor Ongebouwd aangepast. In de voorgaande scenario's is de inzet van de egalisatiereserves binnen de watersysteemheffing gebaseerd op de ruimte in deze reserves per categorie. In scenario 3 wordt daarop voor de categorieën Natuur en Ongebouwd een uitzondering gemaakt. Voor Natuur ligt de reden voor deze uitzondering in de bestuurlijke keuze bij het vaststellen van de belastingtarieven voor 2026. Toen is besloten om het tarief voor Natuur de komende jaren gelijk te houden aan het tarief van 2025. Deze keuze is nu in scenario 3 doorgezet. Uitgaande van de inzet volgens berekende ruimte in de egalisatiereserve van Ongebouwd zou het tarief met 1,6% stijgen. Dit is in scenario 3 verhoogd tot 4,0%. Rekening houdend met de meerjarige ontwikkeling van de netto kosten geeft deze stijging een evenwichtiger ontwikkeling van het tarief voor de komende jaren.

Argumentatie scenario 3: het heeft de volgende uitgangspunten:

- Een evenwichtige meerjarige ontwikkeling van zowel de belastingopbrengsten en de tarieven;
- Specifiek voor de zuiveringsheffing: door voor 2027 minder egalisatiereserves in te zetten en een hoger tarief vast te stellen wordt ‘gespaard’ voor de komende jaren waarin grote investeringsuitgaven zullen leiden tot hogere kosten;
- Een evenwichtig beeld van de ontwikkeling van de factuur van 2027 voor de verschillende typen huishoudens;
- Voor de categorie Natuur blijft het tarief, volgens eerdere afspraken, gelijk;
- De categorie Ongebouwd heeft een evenwichtige ontwikkeling over de jaren;
- Op termijn kostendekkende tarieven voor alle belastingcategorieën.

Kanttekeningen

1.1 De egalisatiereserves voor de watersysteemheffing bedragen volgens het meerjarenbeeld van het voorkeursscenario ultimo 2031 nog 10% van de netto kosten. Dat is hoger dan de ondergrens van de bandbreedte per heffing. Het zou dan ook mogelijk zijn om deze reserves meer in te zetten om de belastingtarieven te dempen
In de berekening van de stand van de egalisatiereserves en ook de begrote netto kosten voor de komende jaren zitten nog veel onzekerheden. Om te voorkomen dat deze onzekerheden de komende jaren tot ongewenste tariefsverhogingen leiden wordt er nu nog voor gekozen niet meer aan de egalisatiereserves te onttrekken. Er komen, als het nodig mocht zijn, nog momenten om hierop bij te sturen, zowel via de kosten als via de belastingtarieven.

1.2 Volgens het meerjarenbeeld van bijlage 5 wordt ook in het laatste jaar nog € 9,491 miljoen aan de egalisatiereserves onttrokken. Dat betekent dat de belastingen in 2032 extra verhoogd moeten worden om tot kostendekkende tarieven te komen
Dat klopt. Dit komt door de keuze die bij de Voorjaarsnota 2026 is gemaakt om de ruimte in de egalisatiereserves de komende 5 jaren volledig in te zetten om de ontwikkeling van de belastingopbrengsten onder de 10% te houden. Dit uitgangspunt wordt vastgehouden. Dit leidt ertoe dat er in 2032 nog een stap naar kostendekkendheid moet worden gemaakt. Omdat het meerjarenbeeld voor de netto kosten vanaf 2032 kleinere stijgingen laat zien, is deze extra stap binnen een gematigde stijging van belastingopbrengsten op te vangen. Bij tegenvallers is er, zoals afgesproken, nog ruimte in de egalisatiereserves; bij de watersysteemheffing nog 10% en bij de zuiveringsheffing nog 5% van de begrote netto kosten van 2031.

Financiën
De voorgestelde tarieven leiden tot de belastingopbrengsten die zijn opgenomen in de ontwerp Begroting 2027. Deze belastingopbrengsten zorgen, samen met het saldo van de mutaties van de egalisatiereserves, voor dekking van de voor 2027 begrote netto kosten.

Juridische aspecten
In de voorgestelde ontwerp besluiten zijn de aanpassingen verwerkt die de Unie van Waterschappen in de modelverordening zuiveringsheffing/verontreinigingsheffing 2027 heeft gedaan (zie ook bijlage 6). De aanpassingen betreffen verschillende technische en redactionele wijzigingen voorgesteld door de uitvoeringspraktijk om de modelverordening duidelijker en beter leesbaar te maken.

Communicatie
De verordeningen worden na vaststelling bekendgemaakt door publicatie in het Waterschapsblad en opname in de wettenbank. Na de vaststelling van de begroting en de belastingtarieven wordt een persbericht uitgedaan en wordt er een bijsluiter voor bij de belastingaanslagen opgesteld.

Samenwerking & participatie
De bevoegdheid voor het heffen en invorderen van de waterschapsbelastingen is door HDSR overgedragen aan BghU. De door het algemeen bestuur vastgestelde belastingtarieven worden dan ook doorgezet naar deze uitvoerende organisatie.

Vervolg
Niet van toepassing.

Bijlagen

1. Wijziging belastingverordeningen 2027 (DM 2095309);
2. Nadere toelichting op voorgestelde belastingtarieven 2027 (DM 2099606);
3. Berekening kostendekkende belastingtarieven 2027 (DM 2099667);
4. Schematische toelichting totstandkoming van tarieven (DM 2099877);
5. Bij voorgestelde tarieven 2027 afgewogen scenario's (DM 2099855);
6. Toelichting technische wijzigingen Verordening verontreinigingsheffing en de Verordening Zuiveringsheffing (DM 2094930).